

Pilar Irazoki Elgorriaga

*Bera, Nafarroa
(1925-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Berako Zalain auzoko Sagasti etxean sortua eta Alkaigako Martinetxeberri etxean hazia da Pilar. Bost seme-alaben artean bigarrena. Dendaria izandakoa da.

Zintak

BRA-008

- **Proiektua:** Bera eta Lesakako Ondarea, Jon Abril
- **Elkarrizketatzailea(k):** Abril, Jon
- **Data:** 2012-01-31
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Emalea:** Abril, Jon

BRA-027

- **Proiektua:** Bortzirietako ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lakar Iraizoz, Maite
- **Data:** 2007-08-21
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Emalea:** Arburua Etxeberria, Patri

BRA-028

- **Proiektua:** Bortzirietako ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lakar Iraizoz, Maite
- **Data:** 2007-08-21
- **Iraupena:** 43 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Emalea:** Arburua Etxeberria, Patri

Pasarteak

1. Etxean denda zuten

- **Erref:** BRA-027/001
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

1920. urte aldera zabaldu zuten. Bera 1951.an heldu zen etxera. Janaria, edaria, arropa, oinetakoak... denetarik saltzen zuten

2. Edaria beste dendei saldu

- **Erref:** BRA-027/002
- **Iraupena:** 0:00:10. **Hasi:** 00:01:48. **Bukatu:** 00:01:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Biltegia zuten dendan eta edaria bildu eta inguruko beste dendei saltzen zieten

3. Ostatua ere bazuten

- **Erref:** BRA-027/004

- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:02:19. **Bukatu:** 00:02:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Ostatua ere bazuten. Jendea tertulian aritzera, une bat pasatzera,...

4. Saltzen ziren edariak

- **Erref:** BRA-027/005
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:02:56. **Bukatu:** 00:04:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gehienbat ardoa edaten zen. Udan garagardoa saltzen ere eta, freskagarri moduan, ardoa sifoiatz, limonada... Kafea ere jartzen zuten. Kopa moduan anisa eta koñaka saltzen zen. Goizetan, mezatik bueltan, moskatela hartzen zuten. Emakumeak ez ziren edatera sartzen

5. Nylonezko lehen galtzerdiak

- **Erref:** BRA-027/007
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:04:52. **Bukatu:** 00:05:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Galtzerdi hobeak ziren baina baita garestiagoak ere. Gizon batekin izandako anekdota bat kontatzen du

6. Gerra ondoren arrantzale joaten ziren gazteak

- **Erref:** BRA-027/009
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:06:10. **Bukatu:** 00:07:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gerra ondoren ez zegoen lantegirik eta gazte asko arrantzale joaten ziren Pasaiaara. Han arraina ematen zieten, kardela, eta etxera ekartzen zuten, etxekoekin eta lagunekin jateko

7. Zapoa lehen aldikoz

- **Erref:** BRA-027/010
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:07:54. **Bukatu:** 00:08:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Zapoa ekarri zioten lehen aldian ez zekien nola prestatu eta norbaitek saltsa berdean prestatzeko esan zion

8. Erosketak ordaintzeko moduak

- **Erref:** BRA-027/011
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:08:47. **Bukatu:** 00:10:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Dendan egiten ziren erosketak, normalean, hamabostean behin ordaintzen zituzten. Ez dute inoiz arazorik izan kobratzeko

9. Gehien saltzen ziren produktuak

- **Erref:** BRA-027/012
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:10:29. **Bukatu:** 00:12:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Azukrea, kafea, olio, txokolatea, bakailaoa, dilistak, arroza... dena soltean saltzen zuten

10. Ardoa

- **Erref:** BRA-027/013
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:12:42. **Bukatu:** 00:13:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Ardoa 5 edo 10 litroko txanbiletan (garrafoietan) saltzen zen

11. Egunero zabaltzen zuten denda

- **Erref:** BRA-027/015
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:13:44. **Bukatu:** 00:14:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Denda egunero zabaltzen zuten, igandeak barne

12. Errazionamendu garaia

- **Erref:** BRA-027/016
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:14:29. **Bukatu:** 00:15:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Pilar 1951.an hasi zen dendan, hortaz ez du denbora luzez ezagutu errazionamendua. Garai horretan pertsonako hainbeste produktu ekartzen zuten

13. Errazionamendu kartila

- **Erref:** BRA-027/017
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:15:34. **Bukatu:** 00:16:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Kartila txiki bat zen eta bertan apuntatzen zen zenbat eramaten zuen. Kartilako produktuak ordaintzen ziren ere baina extraperlokoak baino askoz merkeagoak izaten ziren

14. Denetatik saltzen zuten

- **Erref:** BRA-027/018
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:16:26. **Bukatu:** 00:17:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Odolkiak egiteko espeziak, kordela... saltzen ziren; eskolara joateko koadernoak eta lapitzak...

15. Auzoko telefono bakarra zuten

- **Erref:** BRA-027/020
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:17:11. **Bukatu:** 00:18:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Etxean bazuten telefonoa, auzoko bakarra. Zentralitatik deitzen zieten mezuak eta mandatuak emateko

16. Estatu Batuetatik egin zuten lehenengo deia

- **Erref:** BRA-027/021
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:18:25. **Bukatu:** 00:19:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Pilarrek ongi gogoratzen du hara joandako herriko batek Estatu Batuetatik deitu zuen lehen aldia

17. Mundu guztiaren zerbitzuan

- **Erref:** BRA-027/022

- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:19:11. **Bukatu:** 00:20:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Deiak egiteko eta jasotzeko orduan, beharra izanez gero, edozeinek erabiltzen ahal zuen telefonoa

18. Edaria gurdiz banatzen zuten

- **Erref:** BRA-027/023
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:20:38. **Bukatu:** 00:22:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Zaldiz eta gurdiz ibiltzen ziren edaria banatzen. Gehienbat ardoa, garagardoa, sifoa, freskagarriak,... banatzen zituzten

19. Lehendabiziko supositorioak

- **Erref:** BRA-027/024
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:22:32. **Bukatu:** 00:23:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Lehendabiziko supositorioak atera zirenean medikuak ez zuen asmatzen nola paratu behar ziren azaltzeko eta Pilarrengana bidaltzen zituen eriak

20. Bestelako botikak saltzen ziren ere

- **Erref:** BRA-027/025
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:23:56. **Bukatu:** 00:24:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Aspirina saltzea ez zen librea baina saltzen zuten. Horretaz gain sagar-jarabea, kamamila,...

21. Kontserba latak

- **Erref:** BRA-027/026
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:24:39. **Bukatu:** 00:25:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Kontserba latak ere saltzen zituzten: atuna, sardinak, berberetxoak, txipiroiak...

22. Entsalada txikitatik

- **Erref:** BRA-027/027
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:25:47. **Bukatu:** 00:26:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Pilarren etxean betidanik jan dute entsalada: letxuga, tipula eta tomatea

23. Senarra tomatea jaten ikusi eta harritu

- **Erref:** BRA-027/028
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:26:17. **Bukatu:** 00:27:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Bere senarra harrituta gelditu zen tomate gordina jaten ikusi zuen lehen aldian

24. Dendak paper garrantzitsua betetzen zuen herrian

- **Erref:** BRA-027/030
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:27:25. **Bukatu:** 00:28:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Dendak paper garrantzitsua betetzen zuen herrian. Komunikazio eta berrien elkar-trukerako tokia izaten zen, gaur egun hori ez da gertatzen

25. “Eskolak galdu dik mundua”

- **Erref:** BRA-027/031
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:28:47. **Bukatu:** 00:29:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Ostatura joaten zen batek “eskolak galdu dik mundua” erraten omen zuen. Beste batzuek gazteak kritikatzeko zituzten, Pilarrek, aldiz, beti defendatu ditu

26. Ostatura gizonak bakarrik

- **Erref:** BRA-027/033
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:29:51. **Bukatu:** 00:30:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Emakumeak ez ziren ostatura joaten, gizonak bakarrik. Iluntzerako erretiratzen ziren

27. Gutxitan ateratzen ziren paseoan

- **Erref:** BRA-027/034
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:30:31. **Bukatu:** 00:31:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Paseoan jende gutxi ateratzen zen, aberatsak bakarrik. Igandean ateratzen ziren bakarrik

28. Bezperetara joan beharra

- **Erref:** BRA-027/035
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:31:44. **Bukatu:** 00:32:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Lehenago, igandean, bezperetara joan beharra zegoen. Baserrietakoak etortzen ziren eta, haren ondotik, herrian gelditzen ziren

29. Gurutze bideak

- **Erref:** BRA-027/036
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:32:44. **Bukatu:** 00:33:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gurutze bideak egiten dira oraindik. Garizumako igandeetan egiten da, orain eliza barrenean egiten da baina lehenago, ostiral santu egunean, "El Calvario" izena duen mendi batera joaten ziren gurutze bidea eginez

30. Lehenago ospakizun erlijiosoak

- **Erref:** BRA-027/037
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:33:45. **Bukatu:** 00:34:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Lehenago errogatibak, prozesioak,... egiten ziren

31. Ostiral santuko prozesioa

- **Erref:** BRA-027/038
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:34:22. **Bukatu:** 00:35:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Figurak ateratzen ziren prozesioan. Duela hogeit bat urtera arte egin da

32. Besta Berri eguneko prozesioa

- **Erref:** BRA-027/039
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:35:05. **Bukatu:** 00:36:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Besta berri eguneko prozesioan herria apaintzen da, Beratik Altzaterainoko bide osoa apaintzen da. Zinegotzi batek bandera eramaten du eta banderari dantzatzeko zaio

33. Errogatibak euria egiteko

- **Erref:** BRA-027/040
- **Iraupena:** 0:00:09. **Hasi:** 00:36:34. **Bukatu:** 00:36:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Errogatibak euria egiteko

34. San Miguel

- **Erref:** BRA-027/041
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:36:43. **Bukatu:** 00:37:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

San Miguel urtero etortzen da eta soroak bedeinkatzen dira

35. Trenaren inguruko oroitzapenak

- **Erref:** BRA-027/042
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:37:32. **Bukatu:** 00:38:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Zerbitzu ona eskaintzen zuen. Irun eta Elizondorako bidaia egiten zuen egunean zenbait alditan

36. Bi tren zeuden

- **Erref:** BRA-027/043
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:38:27. **Bukatu:** 00:39:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Bi tren zeuden, bata merkantziatarako eta beste bidaiariendako

37. Kongresu Eukaristikora

- **Erref:** BRA-027/044
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:39:10. **Bukatu:** 00:40:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Donezteben ospatu zen Kongresu Eukaristikora joan ziren trenez eta oroitzapen polita gordetzen du. Egun-pasatzat hartu zuten gehienek

38. Futbol taldeak ere trenean

- **Erref:** BRA-027/045
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:40:04. **Bukatu:** 00:40:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Lesakan, Beran, Elizondon eta Irunen futbol taldeak zeuden eta trenean mugitzen ziren

39. Geroago autobusak hasi ziren

- **Erref:** BRA-027/046
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:40:41. **Bukatu:** 00:41:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Autobusak hasi zirenean asko kendu zioten trenari, autobusak zentrora hurbiltzen baitziren

40. Irundik etortzen ziren jana eske

- **Erref:** BRA-027/047
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:41:11. **Bukatu:** 00:42:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gerra ondoren, Irundik etortzen ziren familiak, "las trepitxeras", jana eske. Baserriren batean mata-txerria egiten zelarik saltzen zen lehen gauza txingarra izaten zen

41. Xaboia etxean egiten zen

- **Erref:** BRA-027/049
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:42:36. **Bukatu:** 00:43:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Sosa kaustikoa erosten zen, koipearekin nahastu sutan eta hozten zelarik zatiak egiten ziren

42. Lehenengo detergenteak

- **Erref:** BRA-027/050
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:43:29. **Bukatu:** 00:44:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Lehenengo detergenteak hasi zirenean ez zekien salduko ote ziren. Erabiltzen hasi eta harrituta gelditu ziren zein ongi garbitzen zuen ikusita

43. Anekdotak detergentearekin

- **Erref:** BRA-027/051
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:44:54. **Bukatu:** 00:45:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Pilarrek kontatzen du lagun batek ilea garbitzeko erabiltzen zuela detergentea

44. Ilea maiz garbitzen zuten

- **Erref:** BRA-027/052
- **Iraupena:** 0:00:09. **Hasi:** 00:45:35. **Bukatu:** 00:45:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Lehen ere maiz garbitzen zuten

45. Permanentea urte guztirako

- **Erref:** BRA-027/053
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:45:44. **Bukatu:** 00:46:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Urte guztirako permanentea egiten zuten. Pilarrek kontatzen du nola egin zuen bere lehenengo permanentea

46. Orduko orrazkera

- **Erref:** BRA-027/055
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:46:54. **Bukatu:** 00:48:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Normalean ile motza eramaten zen, "garçon" erara, kopeta-ileaz edo kopeta-ilerik gabe

47. Haur txikien orrazkera

- **Erref:** BRA-027/057
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 00:48:58. **Bukatu:** 00:49:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Alabak kopeta-ilea eta atzean mototsa eramaten zuen

48. Beste orrazkera batzuk

- **Erref:** BRA-027/059
- **Iraupena:** 0:00:11. **Hasi:** 00:50:23. **Bukatu:** 00:50:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Tupe, ile kardatua,... moda asko pasatu dira

49. Gazta egiteko modua

- **Erref:** BRA-027/061
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:50:38. **Bukatu:** 00:53:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Bere etxean ardi esneaz egiten zuten gazta. Gazta egiteko prozesua deskribatzen du

50. Gaztanbera (mamia) egiteko modua

- **Erref:** BRA-027/062
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:53:12. **Bukatu:** 00:54:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Gaztanbera (mamia) egiteko prozesua deskribatzen du

51. Gaztanbera egiten zuten ere

- **Erref:** BRA-027/063
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:54:45. **Bukatu:** 00:56:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gazta egitean gelditzen den gazura berriro egosita egiten da gaztanbera. Halere, bere etxean, gazura hori aziendari emateko eta haiek edateko erabiltzen zuten gehienbat

52. Harrak dituen gazta

- **Erref:** BRA-027/064
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:56:04. **Bukatu:** 00:57:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Harradun gazta nola egiten den azaltzen du

53. Gurina nola egiten zuten

- **Erref:** BRA-027/065
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:57:32. **Bukatu:** 00:58:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Esnearen koipeaz egiten zuten gurina. Nola egiten zuten azaltzen du

54. Bizkotxoak egiten zituen

- **Erref:** BRA-027/067
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:58:56. **Bukatu:** 01:01:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Esnegainarekin bizkotxoak egiten zituen. Nola egiten duen azaltzen du

55. Sagardoa egiteko sagarrak

- **Erref:** BRA-028/001
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Pilarrek sagardoa egiteko erabiltzen ziren sagar motak aipatzen ditu

56. Auzoan dolare bakarra zegoen

- **Erref:** BRA-028/002
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:00:40. **Bukatu:** 00:01:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Auzoan etxe bakar batean zuten dolarea eta auzoko guztiek hara eramaten zituzten sagarrak, aurretik fetxa hartuta

57. Sagardoa baino lehen “pittarra” egiten zen

- **Erref:** BRA-028/003
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:01:34. **Bukatu:** 00:02:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Sagardoa baino lehen “pittarra” egiten zen ura botata

58. Inauterien garaian botiletan sartu

- **Erref:** BRA-028/004
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:02:28. **Bukatu:** 00:03:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Sagardoa udazken aldera sartzen zen barriketan eta inauterietarako botiletara pasatzeko moduan izaten zen. Bitartean barrikatik edaten zuten, baina ez botiletan sartzekoa zen barrikatik

59. Nola jakin sagardoa ondua zegoen ala ez

- **Erref:** BRA-028/005
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:03:24. **Bukatu:** 00:03:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Sagardoa dastatuz erabakitzen zen noiz zegoen ondua eta botiletan sartzeko prest

60. Xuri-beltzak nola egin

- **Erref:** BRA-028/006
- **Iraupena:** 0:05:39. **Hasi:** 00:03:57. **Bukatu:** 00:09:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Bildotsen garaian, udaberri aldean, prestatzen ziren xuri-beltzak bildotsen tripekin. Pilarrek azaltzen du nola egiten ziren

61. Taloak nola egin

- **Erref:** BRA-028/007
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:09:36. **Bukatu:** 00:12:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Pilarrek azaltzen du nola egiten dituen taloak

62. Artoa, arto-irinaz eginiko ogia

- **Erref:** BRA-028/008
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:12:02. **Bukatu:** 00:12:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Arto-irinaz egiten zuten ogia edo tortari "artoa" deitzen zioten. Bere etxean ez zuten laberik eta Pilarrek etxean labea zutenekin aldatzen zuen ogia

63. "Txalo-txalo-txin"

- **Erref:** BRA-028/010
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:13:10. **Bukatu:** 00:13:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

"Txalo-txalo-txin" kanta eta nola egiten den azaltzen du

64. "Xangulo-Mangulo"

- **Erref:** BRA-028/011
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:13:46. **Bukatu:** 00:14:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

"Xangulo-Mangulo" kanta eta nola egiten den azaltzen du

65. Bizimodua asko aldatu da

- **Erref:** BRA-028/013
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:14:49. **Bukatu:** 00:15:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Bere etxean lau aiton-amonak bizi izan dira... Gaur egun pentsaezina da

66. "Hiru txito"

- **Erref:** BRA-028/015
- **Iraupena:** 0:00:19. **Hasi:** 00:15:55. **Bukatu:** 00:16:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

"Hiru txito" kanta

67. "Kukurruku"

- **Erref:** BRA-028/016
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:16:14. **Bukatu:** 00:16:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

"Kukurruku" kanta

68. "Amerikanoei" ongi etorria

- **Erref:** BRA-028/017
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:16:53. **Bukatu:** 00:18:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Ameriketara joanak zirenak herrira etortzen zirenean herriko musika bandak egiten zien harrera

69. Maiatzean loreak paratu neskei

- **Erref:** BRA-028/018
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:18:13. **Bukatu:** 00:19:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Maiatzeko lehen goizean auzoko neskei akazia lorea paratzen zioten leihoan auzoko mutilek

70. Alkaiaga auzoa

- **Erref:** BRA-028/019
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:19:09. **Bukatu:** 00:21:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Lesakako partea da Alkaiaga auzoa, baina beratarrak sentitzen dira, bizitza Beran egiten baitute

71. Gerra garaiko oroitzapenak

- **Erref:** BRA-028/020
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:21:03. **Bukatu:** 00:24:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gerra hasi zelarik 10 urte zituen. Erreketeak heldu zirela oroitzen du. Une haiek ekartzen ditu gogora

72. Herriko ezagun batzuk fusilatu

- **Erref:** BRA-028/021
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:24:45. **Bukatu:** 00:25:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Bertako jende asko ez zuten fusilatu, baina bakar batzuk bai. Kanpoko jendea ekartzen zuten Berako harrobian fusilatzeraz

73. Gerrako presoak lanean

- **Erref:** BRA-028/022
- **Iraupena:** 0:00:29. **Hasi:** 00:25:35. **Bukatu:** 00:26:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Beran eta Lesakan ibili ziren gerrako presoak bideak eta errepideak egiten

74. Soldaduak urte luzez egon dira

- **Erref:** BRA-028/023
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:26:04. **Bukatu:** 00:27:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Gerra eta gero, urte luzez izan dira soldaduak Beran, kanpamentuak baziren, kuartelak.. Frentetik etorri zirenak etxeetan sartuak egon ziren

75. Soldadu baten anekdota

- **Erref:** BRA-028/024
- **Iraupena:** 0:00:29. **Hasi:** 00:27:28. **Bukatu:** 00:27:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Bere etxean egon zen soldadu batek ezkontzako eraztuna galdu zuen eta disgustu handia hartu zuen

76. Estraperloko garaiak

- **Erref:** BRA-028/026
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:28:07. **Bukatu:** 00:29:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Orduan karabineroak zeuden Beran eta estraperloan harrapatzen zutenei kentzen zieten ekartzen zutena. Miseria handiko garaia izan zen hura

77. Estraperloko gauzak

- **Erref:** BRA-028/027
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:29:04. **Bukatu:** 00:29:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Xaboa eta honelako gauzak ekartzen zituzten. Haiek ez dira inoiz ibili. Beren etxera joaten ziren sagarrak erostera

78. Lantegia geldiarazi zuten

- **Erref:** BRA-028/029
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:29:59. **Bukatu:** 00:30:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Herrira heldu zen erreketek batailoiak lantegia geldiarazi zuen

79. Batzuk Frantziara ihesi

- **Erref:** BRA-028/030
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:30:44. **Bukatu:** 00:31:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Batzuk Frantziara joan ziren ihesi, gutxienez bospasei familia joan ziren eta kontzentrazio zelaietan egon ziren. Ahal izan zutelarik hurbilera etorri ziren

80. Medikua espetxean

- **Erref:** BRA-028/031
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:31:56. **Bukatu:** 00:32:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Medikua espetxean sartu zuten. Askatu zutenean bezerorik gabe gelditu zen

81. Senideekin hika

- **Erref:** BRA-028/033
- **Iraupena:** 0:00:16. **Hasi:** 00:32:56. **Bukatu:** 00:33:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Gurasoekin zuka erabiltzen zuen, beste senideekin hika

82. Aitarekin beti euskaraz

- **Erref:** BRA-028/034
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 00:33:12. **Bukatu:** 00:33:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Aita erdaraz oso ongi solastu arren, ez da inoiz berarekin erdaraz aritu. Amarekin bai

83. Herrian erdara gehiago

- **Erref:** BRA-028/035
- **Iraupena:** 0:00:08. **Hasi:** 00:33:40. **Bukatu:** 00:33:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Herrian gehiago entzuten zen erdara

84. Dotrina: baserrikoak euskaraz eta herrikoak erdaraz

- **Erref:** BRA-028/036
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:33:48. **Bukatu:** 00:34:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Dotrina ikasteko orduan baserritarrei euskaraz eta herritarrei erdaraz irakasten zieten... eta funtzioak latinez izaten ziren!

85. Irakurtzen eta idazten jakin ez

- **Erref:** BRA-028/037
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:34:46. **Bukatu:** 00:35:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Soldadu joan zirenetako askok ez zekien ez idazten ez irakurtzen

86. Anaiekin hika, ahizparekin zuka

- **Erref:** BRA-028/038
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:35:25. **Bukatu:** 00:36:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Anaiekin hikaz egiten du, aldiz ahizparekin zuka erabiltzen du

87. Gizonen artean hika, andreen artean zuka

- **Erref:** BRA-028/040
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:36:38. **Bukatu:** 00:37:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Gizonen artean hika egiten dute, andreen artean ez dago ohiturarik

88. Herrietako hizkera ezberdinak

- **Erref:** BRA-028/041
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:37:29. **Bukatu:** 00:38:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Inguruko herrietako jendeari hizketan aditu eta igertzen zaio nongoa den: lesakarrak doinu berezia dute, etxalartarak Iparraldeko hitz gehiago erabiltzen dituzte, arantzarrak lasaiak dira...

89. Etorkin asko Beran

- **Erref:** BRA-028/042
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:38:53. **Bukatu:** 00:39:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Gaur egun etorkin asko dago Beran

90. Herrien arteko harremanak

- **Erref:** BRA-028/043
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:39:32. **Bukatu:** 00:40:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Igantziri "Madril txikito" deitu izan zaio beti, bestela ez dago herri ezberdinetako jendearen artean ezberdintasun handirik

91. Lehendabiziko komunak

- **Erref:** BRA-028/044
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:40:24. **Bukatu:** 00:42:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Baserrietan ez zegoen urik, hortaz komunarik ere ez, kanpoan egiten zuten.
Paratu ziren lehendabiziko komunak egurrezkoak ziren, etxola baten
modukoak

Irazoki Elgorriaga, Pilar | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-01

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com